Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Registratura Maximilliani - Cod. Aug. pap. 13

Maximilian <II., Heiliges Römisches Reich, Kaiser>

[Reichenau], 1563-1566

Decembris

urn:nbn:de:bsz:31-84715

Visual Library

December

M. D. XIII

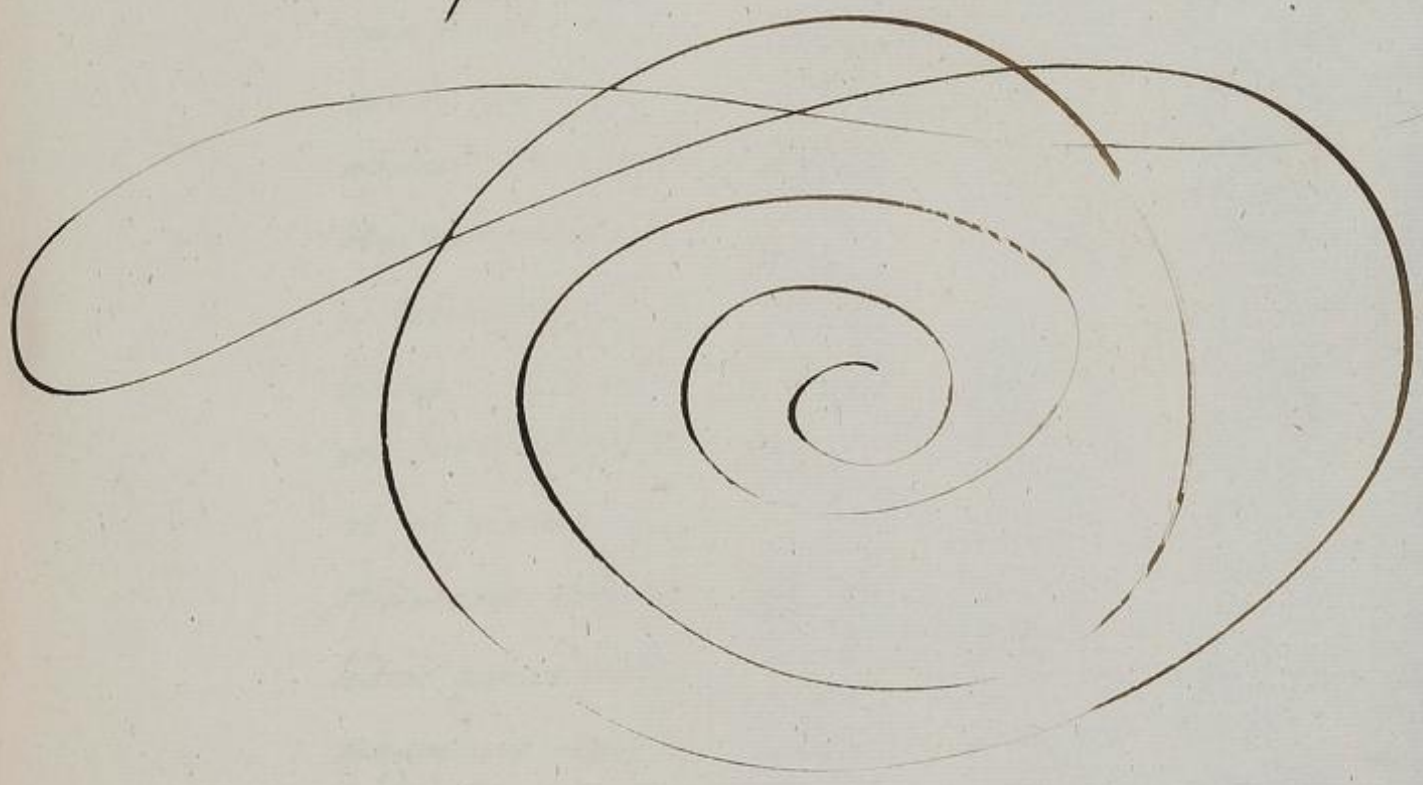

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Maximilianus 2d.

Ad Medicos Cæsareos.

226.° Honesti docti. f. n. d. Sacram Cæs. Mtem Dominum et patrem nrum Clementissimum sanis pro aliquo tempore uti corporis valetudine, quod triis uestris XXIX Nouembris die scriptis intelligimus, id quidem tanto nobis accidit lætius et iucundius, quo maiori eiusdem Cæs. Mtis valetudo quam rectam semper esse cunctis animi uobis indesinenter precamur, cura est et sollicitudini. Itaq; quos antea charos habuimus, uos de hac etiam obsequij erga nos uestri significatione pclara, benignius etiam porro complecti nunq; desinemus. Et quia de fide atq; integritate uestri erga eandem Sac. Cæs. Mtem officij, pro be nobis constat, in ea uos porro perrecturos esse minime dubitamus: Idq; a Vobis fieri, ut optatissimum nobis fuerit, ita Vos benignissime etiam pro filiali in eandem Cæs. Mtem amore et pietate mra, cohortatos uolumus, ut deinceps singulis septimanis eadem sedulitate, quæq; de eiusdem Cæs. Mtis valetudine porro contingent, ad nos ocia perscribatis, Auctori in hoc magnopere eum uestru erga nos studium, tum nostra erga Vos clementiam. Datum Vratislauiæ die 7 Decembris Anno 63.°

Ad Medicos Cæsareos.
Tratu d. Mathaeo Cæsa. Mtis Silesiaeq Protophysico

Maximilianus 1. 2d.

227.° Magnifice. f. n. d. Allatæ sunt, quas Sexta Nouembris ad Vos dederas, literæ, gratæ nobis imprimis, et q priorem tuam in Vos obseruantiam, indies auctore effici-

ant. Quapropter ad eiusmodi officia in posterũ nobis psta
da, qui adeousq; propensũ te pbeas, cohortari te porro non
non putamus. Clementia aut nra prosequi nunq; desimus.
Dat. Vratislauiæ 7 Decemb. Anno ꝛc 63.

Ad Comitem ab Arco. / Recepisse. Max. ꝛc.

LVII. 228 Missas una cum V. Benedictionis XVI die scriptis ad nos
tras Canones et decreta in proxima sessione promulgata,
et q pterea de Concilij progressu eadem V. Dn. in illis sig
ficant, Clementer accepimus de pristino ipsarũ in Nos stu
dio nihil plane remitti pclare animaduertentes, Quapropter
V. Dn. qua iampridem in ipsos sponte ferimur, porro ch
liberaliter fouebimus. Dat. Vratislauiæ die Septima
Decemb. Anno ꝛc M. D. LXIII.

Ad Cæsareos in Concilio Oratores. / Max. ꝛc.
Concilij progressus recepisse.

229. Redditæ sunt tuæ Scyta Nouembris ad nos scriptæ,
tra quibus pter pristinum tuum nobis obsequendi studiũ
illud quoq; gratum admodum accepimus, quod de
Senensium redimendi se consilio intellectum nobis signi
fires. Et quia de discursu etiã quodam hac dere,
ad Nos pfectum mittendo, ~~nec~~ nonnihil commoras, cum
desiderato operiemur, ac deinde nram in hoc sententiã
porro declarabimus. Cui nunc quidem respondere apud te
loco esse, teq; Clementia nra pristina fouere liberali
uolumus. Vratislauiæ 7 Decemb. Anno ꝛc 63.

Ad Galeazũ Cusanũ.
de Senensium redimendi consilio
recepisse. /

LVIII 230 Mitto ad Sac. Cas. V. Mtem pro Sumtu meo erga ipsam obsequio, q de Despota interneciione ad me in itinere qd Olumtio huc ferimus, per Layu ad me scripta sunt, Ad ea igr quæ is pterea proponit, rendum quod erit id ex aula Sac. V. Mtis p sua summa prudentia curandu ut modi remandabit. Vratislauiæ die 8 Decembris Anno 563.

Regia Sua Mtas illit Casareæ Mti. interneciione Despotæ.

231 Iucundum mihi ualde accidit, quod negotium cum Turcharu Principe hoc tempore conficiendum, melioribus q mihi per accepe-
LIX ram, loco num esse ex Sac. Cas. V. Mtis. 2a die Mensis Decemb. datis, iisq inserto Alberti de Kiss lrarum exemplo intellexi. Verumtamen non uideo quomodo huic rei penitus adhuc mederi possit, nisi promissa honoraria integra etiam exoluantur. Eugropter V. Mtem etiamnu benigne meminisse uelim, ut interea temporis, dum absoluta super capitibus adhuc controuersis Resolutio Constantinopoli afferatur, de iisdem muneribus plenie conquirendis sedulo laborari iubeat, quo Resolutione illa accepta parata hæc omnino mihi possint.

Quæ ego breuiter meæ Mti. Vræ obsequiosi animo ipsa nunc uolui p Vratislauiæ VIII Decemb. Anno M.D.LXIII.

Ad Casa. Mtem literarū de negotio Turcharū hoc tempore conficiendo scripsit.

LX. 232 Accepta nouissima super Ferrariensis matrimonij

tractatu quod Serenis.mae pcertim Reginam Joannam Soror
meam charis. contingit Sac. Cas. V. Mtis. Resolutiua declara
re, q meo etia arbitrio relinquitur, equidem pro debito meo
eidem V. Mtis. Obsequio in eam statim cogitationem descendi,
ut eius negotij initiũ prima occasione diuino faueente numi
suscipiam et aggrediar: Atq; ut mora tamen apud Ferrarie
Ducem minus animaduersa facilius et comodius intercedat, de
facilis dotalibus hoc tempore primũ agere, et quoad poterit con
cordiam inire proposui: Resolutiue tamen, q personã utriusq;
Serenissimarũ Reginarum Sororum mearũ charissimarũ
attinent, V. Mtis. sententiã seruaturus.
Interea tamen necessarium omnino existimo omni studio
Responsum ex Transyluania exigi. Quapropter Georgi
Blandratum Medicum ab Alphonso Castaldo Serio atq;
eiusmodi diligentia admoneri iussi, ut facile intelligat
negotium porro non differri neq; in discussum relinqui
diutius posse, uerum et alia etiam eiusmodi p manifestu
esse, non minus maturanda, q ex dicta declaratione
Transyluanica pendeant.
Operae pcium igr fore iusum est mihi, à Sac. quoq; Cas.
V. Mtis. Ladislao Keretschino itidem iniungi ut ab affine
suo Stephano Bathori, eandem supremã definitionem qui
primũ accelerandam per lras curet atq; obtinere studeat
Utriusq; deinde et Keretschini et Castaldi lras singulari
Cursori ad Franciscum Zay deferendas p Mtem V. comitat
qui has illis perdestinatas in id Cursores transmittat, re
sponsumq; superinde postulet, quod Vras postea Mtis. perferat
ratur, mihi et, cum ipsa perlegerit exinde communicandum
Qua roie ad tam determinationem rei supnã opportunius deueniri pos

Vratislauiae 8. Decemb. A.

Ad Imperatorem de matrimonio
Ferrarien.

233 Ex ijs q Sac. Cas. Vrae Mtis lris mens xxviii die huius mensis datis de admissione Gemuersiam Oratoris, negotio, prolixe et abunde declarans respondet satis superq; et quo deinde reuerentia filiali indito accepi, qua ex parte diuersus priorum Vrae Mtis lrarum intellectus constet; Quapropter ut rei huius seriem tota Vrae Mtis pro filiali meo obsequio uere et breuiter enarrem, eandem V. Mtem scire omnino uolo, eam ipsam intellectus diuersitatem ex eo solum promanasse, quod iam dictae Vrae Mtis lris profunda nocte primum, quo Olumitio discessi, diem, subsequente Sternbergam mihi allatis, ac prim subito reseratis, in insertam Orationis formulam primum incidissem, quae cum in plurisq; mihi minus satisfaceret (Vt infra paulo copiosius dicam) atq; ego insuper V. Mtis lras festinanter ipse perlegissem, accidit ut in huiusmodi accelerationem, illum ipm sensum ex ijs conceperim, quem postea ex Freudental Vrae Mtis per me significatum, mox cum summo mane itineri, quod aliquanto longius eo die erat propositum, me committens, sub noctem demum ipdicto hospitio in Freudental designato, appellerem, etiam ante coenam, scripto Comitti demandaui: Flaq; pter hanc unam causam, et quod pterea propter susceptam ex itinere illo graviori molestiam, negotium illud accelerandum mihi (diutius pertim Cursorum detinere nolenti) plurimum esset, nihil plane aliud, neq; etiam Referentium culpa ulla, huic rei ansam pbuit.

Ceu cum ita sint, persuasu sibi certo habeat Vra Mtas nihil hic plane sinistri consilij interceßisse, sed quanq; a me eiusmodi festinatione acta sunt, ex optimo plane

animo, et filiali amore, maxime uero tam Vrae Mtis quam
Sac. Rom. Imp. authoritatis conseruandae studio et desyderio,
profecta esse, Imo si quis idem rei sensus fuisset, quem
ego ep festinanti illa lectione collegeram, de eo etiamm,
qui antea, meus foret animus.

Atqui cum rem sicus se habere iam euidenter cognoscam
equidem facile cedo, hoc solum obnixe et pro filiali meo
obsequio orans, Vt Vrae Mtas benignus à me illa accipiat,
neq; quemquam Pterea alium hac in re suspectum habeat.

Porro quod supradictam Oraõnis formulam attinet, tamen
eius correctionem Vrae Mtas arbitrio meo demandet, facile
tamen intelligo eiusmodi in rebus minime decere, quicq;
me Vrae Mti Pscribi. At quoniam in eadem formula (Vt antea.) etiamm multa desydero, non intermittam
quin meam tantum de hac opinionem significandi eio paucis
hic referam.

Primum igr quod eio meo dubia mouet, illud est, quodnam
ea formula Deuotionis quidem antiqua, et immensa magnitudinem Reuerentiae et obseruantiae, q Vocabula sunt mere reuerentialia hinc inde aliqua fiat mentio: Officij uero, quod
Sac. Cas. Mti Vrae tanq; Sac. Rom. Imperij Ciuitas et Cameratus
Genuenses illi antiquitus debent, plane nulla adeo ut quis ex
Imperio minus obstricta imo Heluetica quoq; Resp. salua sua
libertate, idem deferre Vrae Mti, idq; in casu quantumuis de
simili libere possit. Etenim si hac ita neglecta in Genuensibus Pterceantur, Verendum est, ne res postero tempore in
exemplum ab ipsis et alijs trahatur.

Secundũ quod in toto ferè contextu Orationis dictione Vos, sed Vrae Mtis usos illos esse, animaduertam: quod etsi lingua fortasse latina imitatione factum dici possit, eiusmodi tamen his est casus, qui non orationis elegantiam, sed ipsum effectum potius demonstrantia Verba requirat.

Tertium, quod Sua in Vram Mtem admissa Offensa culpam propemodum omnem in Francolinum retorqueant, quasi uero hic causam eorum illis dederit, quae illi antea quam Gemna hic uenisset in priorem Vrae Mtis illus missum Nuntium non minus petulanter, et contumaciter, ac ipsum Francolinum admiserant.

Quartum quod oppressionem Marchionis Ferrariens. sicco prorsus pede pertereant, id quod comminuerij tamen queat, dummodo in ceteris maiorem aliquanto humilitatis speciem in Oratione p se ferrent.

Quinto atq; Vltimo, Ipsa etiam Deprecatio culpae illorum parum mihi satisfacit, Vt quae (quod prioribus quoq; litis meis meminerim) mea quidem opinione admodum leuis, et exigui sit ponderis: adeo Vt mihi quidem magis probetur illa deprecatio, quae sub finem Sac. Vrae Mtis Decreti pro Don Martino dela Nulla 22 Octobris, Anno 63 promulgati est prescripta, Indeo scilicet Articulo, qui incipit, Ideoq; si Mtas Sua Ces.a in hac parte offensa fuisset, id Reip.ae Genuensi Vehementer dolere, et proinde orare &c.

Hæc aut ora Conclusiue meaq; saltem opinionis obiter re
renda animo Vrae Mtis significata volo, quamq; superinde
Vrae Mtis statuere tandem libuerit, libenter amplectur
Oratam demq; pro filiali Reuerentia Vram Mtem Sedu
cipiens. Vt tam ea, q priorib⁹ de tenui meo consilio sup
re Vram Mtem reuerenter admonendi proposito scripsere
quam quæ his etiam breuiter attingo, pro sua paterna
me benignitate interpretetur.

In qua hoc potissimu etiam me impellit, quod totius Italie
oculos in huius negotij euentum coniectos haud obscure
intelligam. p Datum Vratislauiæ 8 Decemb. Anno 15

Ad Sac. Cæs. Mtem Pro admissionis Germanicæ Oratoris ne
~~[illegible]~~ Maximilianus etc.

Supplex ad nos detulit fidelis nobis dilectus Albertus
Schellendorff in Hornspergk octoderim armorum Seruitor
nouo, quod dum foris q eiusdem esset, à Mag.te f. n. d.
quondam Joanne Turzo possessione quandam Nobilem
in Baronatu Boymetz sitam libere sibi concessam ess
et donatam, quam quorundam inimicorum causa à Se
nissima quondam Regina Isabella sibi illatorum nõ
uigore transactionis à Castro Nitensi confirmata pos
oppignorauerit. Interim uero accidisse, ut tu pdicti Ba
ronatus Boymetz ius in cognatum tuum Stanislau Tur
transferens simul et memoratam possessione suam in
se et pter pacta serum inita, eidem cesseris.

Quae res cũ magno fortunis suis detrimento sit, eram sibi opem benigne ferri perquam humiliter imploraui.
Nos igitur, tametsi id aequitas postulet, et tam fidelia pro ti Alberti erga te tuumq; parentum studia et ministeria sponte moneant, pro ira tamen ~~eum~~ in illum benignitate cohortatum te benigne volumus, ut boni illi viro fortunis eam saltem premia sumam qua dicta possessio sua abs te est uendita, haud granate memores. Quo tu et dignũ tua in bonos de tuis meritos gratitudine ferreris, et illius in rebus opportune consules. Nobis eiũ gratũ cumprimis futurũ, Vratislauiae 8 Decemb. Anno 63.

Ad Franciscum Turco. Vt Alberto Schellendorff pro possessionis suae uendita pecunia numerent.

LXI. 235

Reddita mihi sunt haudita longo temporis interuallo bina Sac. Cas. Mtis. Vrae litera, una cum exemplis utriusq; Epstae à Reuerendiss. Lotharingiae Cardinali ad ipsam nouissime scriptae: Et ex prioribus quidem, quis Mtis. eius Paternitis animus de instituendo suo in V. Mtis. Aulam aduentum quidem fuerit, quid item de eo Sacra Cae. Vra Mtas eidem responderit, digna filio reuerentia accepi. Quae cum hoc solum instituto, ut de ijs ipse quoq; certior redderer, à V. Mtae. ad me scripta esse, et in responso Pserim eidem Car.li dato V. Mtis. nihil plane desyderari animaduertere, sed in omnibus mihi optime probaretur, equidem non ita ualde ut rescribere necesse putaui, dum altera etiam camdicta V. Mtis. ijsq; in sertum Pfati Cardinalis Vrarũ transcriptum ad me perferrentur. Cum-n. in his mea cum sententia à V. Mtae. postularetur, et Pterea tanta sedulitate matrimoniũ alterutrius filiarũ mearũ cum Rege Ro

cia, inprimis uero certum, utra demum illarum Suae matrimonio
copulanda esset, responsum, à Sanctitate Sua Patriarchae urgeri, atque
insuper Cardinalem de profectione in aulam Caes. V. Mtis. mox ab Sua
cum iamdicto Rege Suo eiusque matre Regina in Lotarringia colo-
quio, post Christi Saluatoris nri Natalem suscipienda, consi-
lium capere intelligerem, officij mei omnino esse sum arbitra-
tus, petitam à Mte. Vra opinionem in his meam paucis expo-
nere.

Atqui probè constat Sae. Caes. V. Mti., quae id sponte proculdub
bio Clementis et paterno consilio perpendit et consyderat, certi et
definiti de re quicquam sepedicto Cardinali, quantumuis adu-
lum is properet, declarari non posse, dum Vra Mte. et mihi
Hispaniarum Rex consanguineus et fr meus charissimus,
Sanctae item Principis filij Sui et ratione plene respondeat.
Quod cum tanto iam tempore à Martino de Gusman in
Hispanias redita differatur, sane, minus est mirum si moram
hanc aequo longiorem Christi Rex Franciae eiusque mater Regi-
na, ac utriusque Serenitatis intimi, impatientius sese ferre de-
monstrent. Et quoniam tanti sit momenti splendoris et
dignitatis haec cum Galliae Rege oblata affinitas, ut me
quidem opinione è re minime fuerit, nimium protrahendae
ansam Christi Suae Serenitati, de V. Mtis. et mea in se volun-
te, dubitandi, atque animum ad alia forte instituta adijciendi.
Mihi quidem pro tenui meo at obsequentis tamen filij ani-
mi officio consilio, hoc modo rem commodè institui posse videor.
Et primo omnium consuluerim à V. Mte. priores omnes, et
quicquid praterea alia, ad rem facturae occurrerit, causas,
apud sepedictum Cardinalem demonstrandi, quo eius ad
Vram Mtem iter non in Aprilem tantum, sed et in Mai-

usq. Imo, si ulla ratione posset, ad finem et eiusdem mensis Maij producatur.

Quandoquidem igitur non ignorat Mtas eius Ptes V. Mtis et Me ex Hispania Resolutionem diudum expectasse, haud importuni fortasse fuerit, à Vra Mtis siquidem ita probabitur, eiusdem Pti Scribi: Hoc videlicet negotiu arduis ex causis in id usq. tempus, quo filij mei Hispanias appellerent, consulto à Nobis fuisse dilatam: Tum aut illos, qui super eo mandatu habent, omo acturos et de utrutro casu resolutiuam in de sententia significaturos. Et tametsi Vra Mtis et mihi tum quidem, quando de eo apud Nos statueretur, eosdem filios meos multo maturius in Hispanias dimittere animus fuerit, ob uaria tamen q postea interceßissent impedimenta eiusmodi profectione longius etiam esse protractam. Quamobrem dicta tractationis sub filiorum morum illic aduentu instituta, mora a quiori iam animo ferenda sit.

His et illud à Vra Mtis subiungi posset, Gratum scilicet Vra Mtis magnopere fore eius paternitatis tam utili presertim operi perficiendo ad se aduentum, non de antedicto solu Coniugio inter Regem Franciae et alterutrum filiarum mearum certum statuendi causa, uerum et altero Serenissimi Archiducis Caroli fratris mei charissimi cum Serenissima item Scotiae Regina, eodem tractatu plene confirmandi et concludendi. Cuius Scotici scilicet Matrimonij cum mihi ipsa sua Paternitas obsolutam adhuc certitudinem sed spem tamen habeat non mariem, sane eo minus abs re fore V. Mtis existimare, ut ea Pter longiore aliquantu sua in Mtis V. aulam profectio in terminu statuat. Vram aut Mtem minime dubito

quin interea temporis, quod in Aprilis uel ad Summ Mag
finem superest, in utroq negotio certa et plena Resolutio co
sequi facile possit, ut V. quidem Mtas et ego eius Pa
mitabi de alterutra filiarum mearum, Ipsa uero Sua Pa
de Regina Siciliae omni ex parte absolutam significet
tentiam. Eiusmodi enim esse V. Mtis meiq amo
propensionem ad arctiorem, utriusq tam Galliae quam Si
liae huius Coniugij occasione, amicitiae et sanguinis con
iunctione cum ipsius Patris et reliqua Illustri Gui
rum Domo ineundam et contrahendam, ut intra quidem
ex parte nullo uellemus dubiori deliberationis ambitu
negotia haec protrahi, sed eodem mox actu utrumq tracta
dum et absoluendum suscipi.

Haec alia eiusmodi reuerentiae significatio, et propes
huic inseruientia plura, superaddi poterunt.

Quae ego, uti opportunissimus omni suspitioni apud Gall
auertendae rationes, hoc quidem tempore saepedicto Cari
fusiori aliquanto et ornatiori explicatione respondenda c
xerim.

Interea aut summe necessariu puto, ad Vrae Mtis Ad
à Dietrichstein p sedulo mandari, ut cumprimu Hispa
ram Aulam pertigerit, inter primu negotia Hispaniae Re
V. Mtis noie proponat, quam incomode eidem V. Mtis ac
dat, quod eius Sers post acceptam sufficientem Mart
de Guzman relationem, in sua, de proposito coniugio Sic
lia declaranda, tandiu moretur: quandoquidem uand
Suam Ser.ma non lateat, q iam antea hoc noie à G
lia et Roge, cum V. Mtis acta, eiusmu multos
dio salutarentur.

Cognoscere vtiq; sponte posse suam Sere.tem tam ob sua suorumq; Regnorum commodum, quam aliàs etiam magni momenti causas, occasionem eiusmodi Coniugij minime esse spernendam, atq; adeo rei necessitatem penitus exigere, ut mentem suam resolutiùs exponat. Etenim si eius dem S.tis animus, in hanc fortasse partem minus, sed alio potius inclinet, Vt hac re ex V. M.ti mitigq; liceat de alijs è re nra futuris occasionibus, q semel elapsa non facile redeunt, maturè cogitare et prospicere.

Et propterea eidem à Dietrichstain hoc et serio imponi oportebit, ut ex inde de reso solido indesinenter instet atq; sollicitet, quod consecutum ad V. M.tem singulari cursore illico perferendum curet.

Praeterea ut in primo statim suo illuc adventu ores in hoc etiam animi vires et studium sicuti et antea illi in votum est, intendat, quo Sapedicti Hispaniarum Principis corporis habitudinem et constitutionem simul et, q de valetudine eius in posterum spes sit, sigillatim perquirat, et plenè cognoscat. Et q hoc nrae comperierit, V. M.ti diligenter vt confestim significet, ne hoc quoq; casu quod filiae mae commoditas desyderat intermittatur.

Quod si hac mea opinio Vrae M.ti acceptanda, nisq; ea congescere visum fuerit, planè humiliter oro ab eadem V. M.te tam de hoc, quam, si quid aliud de re consilij ipsa susceperit, paterne me admoneri, ut et ipse dicto à Dietrichstain quod necesse erit scribam, remq; omn ex arbitrio Vrae M.tis rectius prosequar. Etenim tam in hoc quam in cetteris orbis obedientia officium debitum V. M.ti praestare apud me decretum omno r. Vratislaviae

Ad Sac. Caes. M.tem

Literae de instituendo Carolo Lotharingo in Aulam Suae Car. M.tis. Admonitu Serenissimae Reginae S. R. M.tis, quae de Matrimonio Regis Franciae facta sunt opus.

+ ex Regina Scotiae +

2 XI Decemb. 63.

Maximilianus Ꝑ.

2561 Et ipsas lras 13a. Novemb. ad Nos scriptas, et quas ad nos ante scriptas esse te in his commemoras ocs sunt redditæ, quemadmodum prioribus quibusdam mris tibi significatu etiam esse meminimus, quas ad te non peruenisse ex eo ipso coniicimus, quod à tanto iam tempore nrum tibi à nobis nihil esse conqueris.

Discursum et Senensé una nouissime abs te missú Clementi accepimus, quem cum primo statim intuitu maturiori aliquanto lectione et deliberatione egere animaduerterimus, cum stato tempore sedulo examinabimus tibiq; de eo quid sentiamus, benigne respondebimus. De cætero benignitatis inte nræ indicia non intermissuri. Datum Vratislauiæ xi. Decembris Anno ꝓ M.D. LXIIII.

Ad Galeatiú Casanú. Suam lrarp una cu Discursu Senensi. Ferrariensis

237 Exigit à me filij obsequentis officium, ut Sac. Cæs. Vrá Mtem reuerenter significem, heri, à meridie accersitum à me esse Duis Ferrariensis Oratorem Comitem Hippolitum negotiq; matrimonialis tractationem porro susceptam, in qua is quidem initio statim repetita priori Duis sui petitione, hoc sumi et assiduis à me precibus contendebat, Vt apud Vrám Mtem Serenissimá Reginá Joanná Sororem meá charis. Duis matrimonio desponderi efficerem. Et tametsi ego in eusmodi colloquio hoc quidem negotiú in aliud tempus reiici, et pactorú potius dotalium tractatum nunc operandum persuadere idemtidem conarer, à proposito tamen euerti se minime est passus. Quapropter cu hanc

terminationem in Vrá tandem Mtis reponerem, Is me hoc contentus, etiam atq; etiam priora Vrgere nondum desistit: Siquidem constituto à Vrá. Mtis. huc ad me profiscisci iussus sit, ut inter me et ipsum res hæc usq; ad Vræ Mtis. ratihabitionem, absoluti concluderetur. Rogans demum Vt in hoc ego benigne acquiescerem, et si quæ ad plenam tractationem adhuc desyderarentur, à Vrá Mta de his singulari ad ipsam misso Cursore quamprimũ edoceri curarem. Quandoquidem igr V. Mtas nouissima sua Resolutione mihi satis superq; de re mandati dedisset, animiq; sui sententiam declarasset, in hoc tandem subsistens, rem parũ habituram difficultatis quim dicto Ferrariæ Duci mos gereretur, nisi obstaret negotiũ Transyluaniũ Qd. equidem his ego immixus, cum tanto ipsorum affectu eundem Ducem, in Joannã ducendam ferri animaduertorem, deliberatum quidem apud me quodammodo habebã, ad tractatum hum cum Comite, diuino auspicio nũc statim condescendere; nisi hoc unũ me abduxisset, quod mihi ego mihi Consiliarij mei, qui ultima Transyluaniensi consultatione in Secretiori V. Mtis. Senatu habita, interfuerãt, satis meminiscemus, si in Responso nouissime Transyluano data de Joanna Speciatim, an uero in Genere de aliqua filiarũ V. Mtis. illi nuptui collocanda, consensus eiusdem Vræ Mtis. accesserit. Etenim si gratis saltem facta fuisset promissio, putauerim sane sæpe dictæ Ferrariæ Duci Joannæ coniugiũ concedi, ac super eo à me concludi libere posse. Quandoquidem ille ipse potissimũ (ut Comes asserit) hanc ambiat, quod maior

ex eius Soremitate liberos Suscipiendi sibi spes ect: coq; mi
repulsam expectet, quod inter Italie Principes ipse primus So
conuiguũ effeitasset.
Quare, ne idem Comes de me, tanq; rem consultò forte d
turo Serius quid cogitandi iam haberet, Cursorem Sunc a
Vram Mtem dimisi: quò non solum, quid Transyluanus
ca Matrimonium singulatim consensum fuerit, sed q ver
demũ in hoc Mti Vra sit resolutiua uoluntas, commo
mihi significet. Si enim res integro adhuc statu esset,
Ferrariæ quidem Duci Joanna nuptui dari Barbara
uero aut Transyluano, aut, si cum hoc res minus su
cederet, Florentiæ Duci comodè desponderi posset.
Ex Vratislauia .xiii.a Decemb. Anno 63.

Ad Cæsarem. In negotio Matrimonij Ferrariensis.

238 Mitto cum hisce Clementi Sac. Cæs. Mti fidei demandum, q
paucos ante dies à fidedigna quadam persona secreto ad m
scripta sunt, eandem Vram Mtem reuerenter et sedulo re
ut diligenter ea perlegat, secumq; examinet et deliberet, q
ipsi de Rep. Senensi ad Sac. Rom. Imperij obedientiã reduce
propoñtur. Etenim mea quidem eiusmodi sunt in id ad du
argumenta, et à Nobilibus illis Sene. delata opera et st
ut negligenda sane minime existimem, sed de hac tam
fortuna præsertim occasione amplius cogitandi satis Ea
Mti et mihi suppeditari.
Equidem nihil ambigo dictam Remp. aliũ, præter Imperato
Rom. eiusq; Sacrũ Imperium, superiore munq; antig
agnouisse.

Neq; Florentiae Duci quisq; in eâ curis esse, presertim si sumptus illi, quibus eandem Civitatem et Dominiũ sibi comparavit consignãdum refundantur et remunerentur.

Ad hac nota passim eiusdem Ducis in eũ Remp. tyrannis et saevitia, à qua Sanc. liberari et vindicare Vra Mtis et mihi vel ex iuramento et, quo Nos Sac. Rom. Imperio devincti sumus incumbit; quam ad rem faelicius confidendam res haud ità difficiles sunt, q in presens discursu comemoratur, quaeq ex eo V. Mtas sigillatim et intelliget.

Quapropter hoc apud me certum est: licite et optimo jure Vram Mtem et me, hoc negotij prosequi posse, neq; ~~magni~~ magni rem esse laboris, q etiã pter et emolumentũ, quod maximũ Vrae Mtis et mihi nostrisq; posteris f. sit allatura pariendae et conciliandae non in tota solũ Italia, verũ etiã apud Electores, et reliquos Principes, totiusq; Imperij Vniversitatem summa insuper Laudi et gloriae conduxerit, nisi solus Hispaniae Rex nonnihil rem illam moraretur. Porrendendum itaq; Vrae Mtis humiliter relinquo, consultumne fuerit, Adamo à Dietrichstein ab ipsa mãdatũ dari, cum eodem Sctmo et Catholico Rege consanguineo et fre meo charissimo ut primũ ad eius Sctm veniret, hac de re, Secreto et confidenter colloquendi et tractandi. Cuius tractationis causa à presente S. D. Pont. Max. tantã aegritudine comodè deduci, ac simul eius Sctti sedulo declarari posset, quanta pericula, quantaq; turbae, morbo eodem Pontce, cui etiam ipso Seniore Florentiae Duce, iã diu minus commoda Valetudine affecto è vivis migrante et tam manifesta oppressione, ac inde exasperatis prorsus Senensium animis, aliquando consequutura portendantur: Si

videlicet illi insurgentes neq; pristinam libertatem asserturi
sese aut Ecclesiae ditioni submiserint, aut aliis, quod si re su
esse visum ipsis fuerit nulla neq; ipsius Serenitatis, neq;
Vrae Mtis. Sacriq; Imperij ratione forte habita, pro li
bito attentauerint.

Quandoquidem igit Sua Ser.tas non ignoret Delibata Rempu
a pae multis retro saeculis soli Sac.ro Rom.o Imperio fuisse
subditam; Considerandum a Vra Mte. eius Serte. relinq
Nunquid laudabile et utile ita Suae Ser.ti fuerit, in id
consentire, et Vra Mte. et ego eiusmodi rationibus tem
pestiue perquirendis animum adijciamus, quibus supra memo
ratis periculis naturae occurri et Senae tam iusto et aequ
Rom.o Pertin Imperij nomine (cui soli parere merito
debent) Duris Florentiae manibus (ut ei, qui secum nun
antehac in vera amicitia cum eius Serte. colenda putat
atq; hac putatione in eiusmodi et terminos ipsam pro
pulisset) ereptae in Vra Mte. Sacriq; Rom. Imperij
potestatem per opportuna illa media in Discursu his in
serto latius demonstrata, post limitio quasi redigerentur

Inter haec eius Pterea Serte. in mentem uocari ac se
dulo inculcari queat: dignum videlicet necessitudine
et amicitia inter nos mutua fore, Vt Sua Ser.tas
Sac in parte V. Mte. et mihi liberius et facili
quam Duci Florentiae, uel alij, cuiq; transuer
sa uia irruenti faueat: Simulq; singulariter con
sideret, hac ratione se non a Senensibus tantum, uel
et a Florentia Duce securitati Sua egregie se
consulitura, atq; adeo in omnes euentu, tam

pro Neapolitano Regno, quam pro cæteris suis in Italia Dominijs vere fraternum auxilium et præsidium, idq; certissimum sibi paratura esse et constituturam.

Cum his, alia et persuasiones huic negotio promouendo inseruiturae opportunae indueerentur, quibus certa demum eius Serenitas hac in re voluntas eliciat. Quo casu res maxime insuper exoriet, ut præfato Dietrichstainio significetur, Vram Mtem et me sæpedicto Duci Florentiae, quam in eiusmodi consignationem impendit, pecuniae summa exima esse restituturos.

Atqui hæc ubiq; secretissima tenori summe necesse fuerit, et apud sæpedictum præsertim Hispaniae Regem id omni studio præuideri, ne ullus ex eius Serenitatis ministris, qui Florentini Ducis partes siue clam siue palam sequuntur de hoc quicq; suboleant. Ad quod per se et eo plus conuenit, quo magis necesse fuerit, ne ex optima illa erga nos voluntate boni illi uiri Nobiles Semnes quid unq; periculi aut detrimenti sentiant.

Quae ora Vra Mtis sapientissimo consilio ponderanda submitto, pro filiali mea obseruantia ipsam omnimodè orans, ut Vrarum et Discursus his inclusi archetypum ipsum ad me remitti Clementer faciat. Datum Vratislauiae XIIII.a Decemb. Anno 63.

Ad Cæsaream Mtem de Nobilium Semnen negotio.

Maximilianus &c.

239. De Exactionum negotia et Agriensibus tractationibus quod litis tuis 27 superioris mensis die officium significas equidem in eo officium solitae tuae erga Nos fidei, nobisq; op-

N.

portunum cumprimis Petitisti, non minus nobis gratu porro
oituru, si de tempore et diris exigendis et mouerandis s.
Nos certiores reddideris, Eiusmodi aut tua in Nos s.
benigna à nobis memoria recoli, aut sentias Nos sanc
ter aliqn. efficiemus. Datum Vratislauiae 16 Dec
Anno p 63°.

Ad Sigismunda Torda. ~~Nogotiorum~~ ~~Agrien~~ ~~tractationum~~ ~~recepta et Agrien~~ ~~tractationis Rom~~

Maximilianus 2d.

LXII 240 Accepimus quas ad nos die 20 et 24 superioris mensis
dedisti Litras, et quod in eis Venerabilem Tridericum Arch
Coloniensem Sac Rom. Imp. per Germania Archicancellar
primisem Electorem tanq de Religione suspectum à Pa
pis apud S. D. Pont. Max. delatum esse commemoras, id
indigne in eum confingi ipsi quoq Clementer agnoscimus
eius uero et sincero Religionis Catholica cultu pro
edocti. Quapropter in auertendis eiusmodi
eius Dil. calumnijs, quemadmodum hucusq laboras
te porro eniti, Confirmationisq sua negotiu solita diligen
tia prosequi Clementer cupimus. Et quoniam ide
S. D. Pont. Max. Serenissimis filijs nris Italiam in
obuiam quendam destinaturus est qui eorum Dil.
Sis nore paterne excipiat; consultum Nobis ijsdem
ad eius Sm. Et eorundem Archiducum comitatu mi
qui eorum Dil. uerbis eiusdem Sis filialis reuere
et obseruantiae officiu deferat et exhibeat, ac prom de
mandatu statim dedimus. De cætero solita te bo
lute clementer fouebimus; Vratislauiae 16 Decemb. 63

Ad Oratore Romae. Comite ab Arch. o. Vrarq de suspitione Religo
nis Archiepi Coloniensis scriptum recepisse

ita fortuna tulerit, ut hoc ipso tempore, quo is munus
ad 222 eiusmodi ad Summ. Pont. Legationis ageret, ipsorum Pl.res hoc
Cardinalitio honore aucta essent, officij sui fore se arbitra-
tum esse, ut tam mro nostro benevolentissime, quam suo
quoq; perhumiliter congratuletur, sed quod ita p statu
a se esse cupiat, ut a quo omn accuratissime.
Porro si qui alij pler in Catalogo Cardinalitio comp:
hensos, et ad quos etiam singulos specialim Credentiales
lras scribi iussimus, Cardinalis supererint, et illos etiam
accedet Orator noster significaturus. Non ambigere se,
quin perspectum probe habeant Pl.res sua Pl.res quorum
negotiorum causa a nobis missus istuc esset: Qua
cum, Deo faventte, feliciter sint confecta, in manda
tis se a nobis porro habere, ut ipsorum quoq; Pater.res quo
simul obsequenter faceret, salutem et benevolentiam
nostram summam annuntiaret, p Hæc aut et eius-
modi oia quæ meras salutationes attinent, suma dicti
Oratoris mri prudentia et ingenij p stantia arbitrio proli
quenda relinquimus.
Inter salutandos Italiæ Principes, ad quos singulatim
etiam lras dedimus, apud Ill. Guilhelmum Mantuæ
Ducem Principem frem et consanguineum nrum charis.
salutationis officio peracto. Eius quoq; Ill.ris coniugi
Serenis. Duci sa Sororem mam charsi. nris uerbis
salutata petet, oia uere fraterni erga ipsam amoris et
benevolentiæ officia eius Serg. deferens.
Ill. Consalvo Fernando de Corduba, Duci Suessano
Ser.ni Regis Hispaniarum per Italiam Capitaneo Gene-
rali, ac in statu Mediolani Gubernatori consangui-
neo nro charis., post salutem gras vtia agrt p amabis

pro honore summo et polaris istis amoris et benevolentiae
officijs, quibus eius Dil.ne tam Serenissimi Hispaniarum Regis
fris et consanguinei nri charissimi, qz suo etiam nomine in re
piendis Illustrissimis Austriae Archiducibus, filijs nris cha
nuper est usa, quae constanti etiam et grata memoria sinu
recolituri.

Illo Alphonso Secundo Duci Ferrariae, Mutinae &c. Marchioni
Estensi Principi et consanguineo nro charissimo. Salutando si
de Mag.co Hyppolyto Comite de Turcis, Oratore apud nos suo
quid se res habeat, forte quaesierit, respondebit eius Dil.ne
aliter se accipere nihil potuisse, quam eum charum accepi
nobis cumprimis esse, et in negotio Suae Dil.is omnino sedulo
et indefessam apud nos agere operam.

Illo. Cosmo de Medices Duci Florentiae, Principi et amico nro
charis. inter caetera forte scisciturro de negotio matrimoniali
dicet, se mandatu nullu habere, neq; de eo alias quicq;
scire posse, quod in aula nra hoc tempore non fuerit, se
ex praefectura sua proximali recta huc profectum sese
misisset.

Rogabit et reverenter opportuno tempore S. Dn. Pont. Max.
saepedictus Comes Orator nr, adhibito sibi Sac. Cas. Ms.tis
Oratore, ut Sua Sanctas cu Ms.tis in Chro Patre Cardinale Tri
tino animo nro charis. nro nomine agat, et paternis mo
ut Ms.tas Sua Pt.tas eius illud quod in Parrochiam quam
a Generosis et Mag.tis Comitibus fid. n. Dn. Caspar
a Lodron aulae nrae Magistro, eiusq; fratribus di
possessam pendit, tam nrum in favore quam plurimorum
fidelium a dictis Comitibus eius Paternitati Ps.tlorum
Sequiorum roc malit sponte et benevole potius cedere, q
longo iuris processu super ea instituto ipsos Comites porro

sinere et molestare. Idem etiam apud ipsum Cardinalem Tridentinum omni studio satagent uterq; Oratorum. Quorum noster Urbe discessurus p̃fato Cæsareo Oratori negotiu diligenter prosequendu mo noie committet.

Commendabit insuper nr Orator Sæpedicto Pont. Mag.o Secretarij nri, quem una in Urbem mittimus, fratrem, ut si quæ incidat eius res iuuandi Sua S.tas propter nos illi benigna se præbeat.

Quicquid p̃terea ad plena agendorum informatione attinentium hic p̃termissu erit, ex Secretario mo, cui in his fidem haberi uolumus, petet et prosequatur, ita tamen ut à rerum gerendarum substantia nihil declinet. Lignitij 28 Decemb. Anno 63.o

Maximilianus &c.

241. Pestrauerunt Mag.e fideles nobis Nicolaus Peremio et Andreas Bathori cornua quædam ceruina ad nos mittere, q̃ cum tua opera ad nos ferenda mandari comode possint, hortatum te Clementer uolumus, ut ea cum ab illis acceperis diligenter cures, integra et tuto ad nos transuehi. Eo gratum nobis ualde faciet qui benignitate te te ora complecti non desinimus. Datum. Lignitij 29 Decembris. Anno. M D LXIII.

Ad Joannem Petreium. Vt cornua Cervina à Nicolao Peremio et Andrea Bathori missa integra et tuto ad R. S Mtem transferri curet.

LXIII. 242 Accepi obsequenter quæ V. Mtas de Constantinopolitanis rebus, per tras suas XXI Decembris scriptas

mihi paternè communicata uoluit: Ex quibus id mihi cum
primum fuit audire exoptatū, quod ad plenā tandem pacis
firmationē q attinent res Sabis bene se habere scribūtur
q3. quod solum adhuc superest, ut reuerso Palina reliqua
muneris illuc destinati illico transmittatur, cui antea pro
sæpe pro debita meo obseruanti manu iterato tu nunc sum
necessariū existimo non solum pacis facilius conseruandæ,
sed et transyluani hac re in officio opportunius retinendi
causa præter quod minus decorū planè fuerit Turcarū pri
cipe in cæteris omnibus assentiente, in pecunia solum nu
merandā, ita ex parte tanti momenti negotiū impedire
Quod reliquū est. p. Dat Lignitij 29 Decemb
Anno p 63°.

Ad Cæsarem Mtem / Rem Constantinopolitanam ~~iam appe~~ bene se habere, scribens. /

Reddita sunt ei illæ V. Mtis literæ, quibus prudentissi
mas suas super Senensium Reip. ab Illmo Cosmo de Me
dicis Duce Florentiæ amicissimo carissimo redimenda
negotio consultationes et sententiam mihi Clementer de
clarat, cui ego proinde diligenter examinata hac quidem
tempore pro filiali meo obsequio p libens acquiesco.
Reliquum p Dat. Lignitij 29 Decembris Anno
63. R. /

Ad Cæsarem. Iterū super Senen. Reipub. redimenda, negotio scri
bens Reciprocè. /

Sacratissime Imperator. Quod Sac. Cæs V. Mti
ad utriusq tam Scotiæ quam Galliæ connubij neg

tuem satagendũ, q̃ quidem hoc tempore res fieri mone-
bat, apud Rm̃ Cardi.m Lotharingum amicũ meũ charis-
et supremũ Curiae Magistrum Nobilem fid. mihi dilectũ
Adamũ à Dietrichstein Clementer ex lris V. Mtis ad
diem XVI. Decembris datis, pro debita mea observantia
desiderato accepi, quem in omnibus alijs, hac etiam re
re, uerè paternũ V. Mtis in me amorem obsequenter
agnoscens. Lras igitur dicto à Dietrichstain insinuan-
quamprimũ transmittam, et ne quid porro mea ex
parte ad optatum huius rei confectionẽ desit ea obe-
dientia laborabo, quam Vrae Mtis perpetuo et debeo, et
Ptstare unice contendo. Reliqua p Dahũ Legum
ty 29 Decemb. Anno p 63.o

Ad Caesarem. / trans. de Scotici et Gallici coniugio ad Card.m Lotharingũ, et
ad Adam. à Dietrichstein scriptarũ Rempublicam. /

Sacratiss. Imperator. Quas de Finariem
negotio V. Mtas ad me dedit, lras, qua demũ rationem
in eo Vrae Mtas suam firmauerit nouissima sententia
reuerenter intellexi, Itaq; quod iam antea V.
Mtis à me est declaratum quicquid in his Vrae
Mtas statuerit esse me submissurũ, eiusmodi su
resolutioni pro obsequio mei filiali omnino assen
et libenter parco. Reliqua p. Dahũ Legum ty
29 Decemb. Anno p 63.o

Ad Caesarem.
Finarien negotiorũ Para
pise.

Nota ⊕

246 MAXIMILIANVS Secundus ⁊ Cum hum generosum atq; magnificum nrum et Sacri Rom Imperij fidelem dilectum Georgium Comitem ab Helffenstain, et liberum Baronem in Gundelfingen Sac. Cæs. Mtis Consiliarum et per superiores prouincias Austriacas Locumtenentem Generalem expediuerimus ad Sctum Summi Pont.cis, prouinciam sane summa in ~~Romanam~~ Paternitatem Vram Rmam benevolentia omittere non potuimus, quin et Rmam P.tem V. Rmam nomine nro benevole visitari et salutari iuberemus. Ideoq; a P. Vra Rma amanter petimus ut ipsi Comiti Oratori nro in ijs, quæ verbis nris dicturus est, fidem habere perinde ac si ipsimet eandem alloqueremur, quin et hanc propensæ nræ erga se voluntatis testificationem ex animo sincero profectam, æqui bonique consulat, facturus in eo rem nobis valde gratam, Pm Vra Rma mutuo benevolentiæ studio, respondere. Quæ bene valeat. Datæ Vratislauiæ die 2 Decembris Anno ⁊ 1563.

Ad Cardinales Romæ existentes